

Drikkevannsstudien

Undersøker hvor mange som blir syke av drikkevannet

Hvor ofte fører bakterier, virus og parasitter i drikkevannet til magesyke? Folkehelseinstituttet inviterer nå 56 000 personer over hele landet til å delta i en ny undersøkelse. Også innbyggere i Kåfjord kommune er invitert.

I Norge har vi godt og trygt drikkevann. Likevel får enkelte magesyke av å drikke vann fra springen - med forbigående symptomer som diaré, kvalme og oppkast. Siden de færreste går til lege for dette, vet vi ikke hvor mange som blir syke av drikkevannet. For første gang skal Folkehelseinstituttet kartlegge omfanget.

Gjelder husstander tilknyttet vannverk

Prosjektet skal gjennomføres i perioden slutten av 2018 til 2020. På vegne av Folkehelseinstituttet vil Norsk Gallup i mai ringe opp enkeltpersoner og spørre om de vil delta i undersøkelsen. Bare personer som har tilknytning til et vannverk som forsyner minst 20 husstander med vann, vil bli kontaktet. Husstander som får vann fra mindre vannverk eller fra egen brønn, er ikke med i studien.

– Vi trenger kunnskap om hvor mange som blir syke for å kunne sikre et godt og trygt drikkevann i fremtiden, så vi oppfordrer alle som er invitert til å delta, sier forsker og prosjektleder Camilla Svendsen i Folkehelseinstituttet.

Forekommer sykdomsutbrudd

Bakterier, virus eller parasitter i drikkevannet fører hvert år til sykdomsutbrudd, der flere personer blir rammet, og spredte sykdomstilfeller. Årsaken kan skyldes svikt i vannbehandlingen hos vannverket eller forurensing av vannet under transport fra vannverket til vannkranen hjemme hos folk. Store deler av vannledningsnettet i Norge er i dårlig forfatning, noe som øker risikoen for at drikkevannet blir forurenset med sykdomsfremkallende mikrober.

– Vannbåren smitte gir oftest ufarlig og forbigående magesyke, og de færreste kontakter lege. Hittil har det derfor ikke vært mulig å fastslå hvor mange som blir syke av drikkevannet i Norge, sier Svendsen.

Drikkevannsstudien er finansiert av Helse- og omsorgsdepartementet og godkjent av Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk.

Mer informasjon om Drikkevannsstudien og drikkevann, se nedenfor.

Kontaktperson som kan gi ytterligere kommentarer:

Forsker og prosjektleder Camilla Svendsen, Folkehelseinstituttet

- Direkte til forskeren: telefon 21 07 63 23/ 926 53 711 eller drikkevannsstudien@fhi.no
- Medievakten: telefon 21 07 83 00 eller medievakt@fhi.no

Fakta om Drikkevannsstudien

- Deltakere vil bli tilfeldig trukket ut blant barn og voksne i aldersgruppen opp til 80 år.
- De som trekkes ut, eller deres foresatte, får et invitasjonsbrev i posten med mer informasjon om studien før de blir kontaktet via telefon.

Postadresse:
Folkehelseinstituttet
Postboks 222 Skøyen
0213 OSLO

Besøksadresse:
Lovisenberggata 8
0456 Oslo
Telefon 21 07 70 00

folkehelseinstituttet@fhi.no
www.fhi.no
NO 983 744 516

- Deltakerne som sier ja til å delta, vil få et elektronisk spørreskjema på e-post, i tillegg vil de få et par enkle spørsmål på SMS én gang i måneden i tolv måneder.
- Når studien avsluttes, får deltakerne et siste spørreskjema på e-post.
- Spørsmålene på SMS vil handle om hvor mye vann deltakeren eller barna har drukket, om de har hatt symptomer på magesyke (diaré og/eller oppkast) og hvor lenge plagene i så fall varte.
- Både de lokale og nasjonale resultatene ventes ferdig i 2020.

Fakta om drikkevannet i Norge

- Det er totalt ca 1500 vannverk som forsyner 50 personer eller flere med drikkevann.
- De aller fleste forsynes fra overflatevann (ca 90 %). De resterende 10 % forsynes fra grunnvannskilder.
- Omtrent 70 % av vannverkene er offentlig eid og forsyner ca 95 % av befolkningen.
- Omtrent 30 % av vannverkene er stort sett små, private andelslag som forsyner 5 % av befolkningen.
- En stor andel av vannverkene er små - ca 60 % forsyner færre enn 500 personer.
- Omtrent en tredjedel av vannet går tapt som følge av lekkasjer på vannledningsnett.
- Årlig blir rundt 0,7% av vannledningsnett fornyet.
- Med nåværende utskiftningsgrad vil det ta 143 år før vannledningsnett er utskiftet.

[Mer informasjon om drikkevannsstudien finner du på Folkehelseinstituttets nettsider.](#)

[Film for bruk til rekruttering av inviterte deltakere til Drikkevannsstudien](#) (på Folkehelseinstituttets Vimeo-kanal) kan lastes ned og brukes i for eksempel sosiale medier eller på nettsider.

Kort tekst til sosiale medier: «Har du fått invitasjon til Drikkevannsstudien? Vi har sendt ut 56 000 invitasjoner til hele landet, og håper du tar deg tid til å være med □ Vi trenger nemlig DIN hjelp til å finne ut av hvor mange som blir syke av drikkevannet i Norge hvert år.

PS. Det er dessverre ikke anledning til å delta dersom du ikke har fått en invitasjon i posten.»